

Ny rond inledd i kampen för de fem kubanernas frihet

Appellationsdomstolen i Atlanta, Georgia, höll den 20 augusti för tredje gången en så kallad *hearing* i fallet med de fem i USA fängslade kubanerna **Antonio Guerrero, Fernando González, Gerardo Hernández, Ramón Labañino** och **René González**. Närvarande för att lyssna på förhandlingen i rättssalen i Atlanta var denna gång ett stort antal jurister från olika länder.

De Fem – Los Cinco, som de kallas av alla kubaner – fängslades för nio år sedan, natten till den 12 september 1998. De dömdes av en domstol i Miami i december 2001 till sammantaget fyra livstidsstraff och 77 år. Följden av överklagandena av domarna blev att appellationsdomstolen i Atlanta i augusti 2005 upphävde samtliga domar på de sammanlagt 23 åtalspunkterna, och beordrade om en ny rättegång på annan plats än Miami. Redan i maj 2005 hade *FN:s arbetsgrupp för undersökning av godtyckliga fängslanden* uppmanat USA:s regering att se till att De Fem skulle få en rättvis rättegång.

Men USA:s regering gjorde precis tvärtom. FN-juristerna bemöttes med ett ursinnigt avfärdande. Justitieministeriet och åklagarna begärde istället att appellationsdomstolen skulle ompröva sitt beslut. En ovanlig åtgärd, som innebär att tolv domare, istället för det vanliga antalet tre, behandlar frågan. Detta resulterade i att en majoritet av domarna vek sig för det politiska trycket, och i augusti 2006 krystade fram en dom som innebar att Miami som rättegångsplats fungerat väl – enligt domstolens nya sätt att se på saken. Mot detta beslut inlämnade minoriteten en 53-sidig kraftfull reservation.

Den nitiskhet och arrogans som Bushregeringens uppvisat har sin grund i att De Fem under 90-talet arbetade med att bevaka de högerextremistiska exilkubanska organisationerna i Miami. Det akuta motivet var den våg av terroristiska attentat som riktats mot turistanläggningar på Kuba. Ledande finansärer, propagandister och organisatörer för den i Miami baserade högerextremistiska terrorismen är sedan länge intimt sammantvinnade med Bushklanen, och många av de ledande terroristerna har utbildats och använts av CIA; något som pågått i snart ett halvt sekel. Denna ”förståelse” gentemot den exilkubanska högerextremismen, som ofta utsträckts till direkt understöd, och som också funnits inom FBI, var bakgrunden till att De Fem inte kunde anmäla sina arbetsuppgifter till USA:s myndigheter.

Underlåtenheten att anmäla sina arbetsuppgifter blev en av åtalspunkterna. Till detta fogades anklagelser om falska identitetshandlingar och fabricerade påståenden om ”konspiration i syfte att begå spioneri”. Ovanpå lades en absurd anklagelse riktad mot en av De Fem, Gerardo Hernández, för ”konspiration till mord”. Den utgick från nedskjutningen den 24 februari 1996 av två Cessnaplan under befäl av José Basulto – en meriterad terrorist. Basulto ågnade sig åt flygningar över Kuba, och hade varnats för konsekvenserna.

Några som helst bevis på genomfört spioneri fanns inte. Inte heller bevis på förberedelse till spioneri – ”konspiration” – kunde läggas fram av åklagarna. Men liksom den absurda mordanklagelsen syftade spionerifokuseringen till att dölja den faktiska bakgrunden och till att piska upp stämningen i Miami. En jurymedlem som röstat för frikännande av ”spionerna” skulle ha haft all anledning att frukta för konsekvenserna. Den mäktiga exilkubanska extremismens våld har många gånger drabbat Miami som vågat förorda sans och normalisering av relationerna till Kuba.

Om de falska anklagelserna har Svensk-Kubanska Föreningen skrivit i en särskild broschyr, och mer detaljerad information finns också på bland andra hemsidorna www.freethefive.org, www.antiterroristas.cu, www.svensk-kubanska.se och www.frigedefem.se. På sidan

www.freethefive.org finns också en mängd juridiska dokument; bland andra försvarets och åklagarsidans inlägg under överklagandeprocessen.

Fallets uppenbara karaktär av politiskt grundat justitiemord beskrevs förra året i en artikel med orden: *En sorgens dag i den amerikanska rättvisans historia: Rättegången mot de fem kubanerna*. Omdömet är formulerat av *Wayne S. Smith*, före detta chef för USA:s diplomatiska beskickning på Kuba; en post som han lämnade i protest mot Reagan-administrationens uppbackning av högerterrorismen i Centralamerika.

Under ett seminarium som anordnades i Atlanta i anslutningen till hearingen uttryckte *W. Ramsey Clark*, före detta justitieminister i USA, meningen att De Fem gjorde det som vi skulle ha velat att de skulle göra, och att de snarast bör få möjlighet att återvända till Kuba. Och, tillade han, om de kan tänka sig att åter besöka USA så skulle det vara tacknämligt om de kunde bidra till bekämpandet av terrorismens organisatörer.

Få inom det nordamerikanska etablissemanget besitter samma fördomsfrihet, rättvisepatos och civilkurage som *Wayne Smith* och *Ramsey Clark*. Men förhoppningsvis gäller det *Stanley F. Birch* och *Phyllis A. Kravitch*, som tillhörde den domarepanel som 2005 beordrade en ny rättegång, och som författade den kraftfulla reservationen mot den anpassliga domen från 2006. Som tredje domare i den nuvarande panelen har utsetts *William H Pryor*. Dennes mörkblå åsikter föranledde det Demokratiska Partiets ledamöter att lägga ner stor energi på att försöka stoppa utnämningen av honom som ledamot av den federala appellationsdomstolen i Atlanta.

Det de tre domarna nu har att ta ställning till är alla de överklagade åtalpunkterna samt överklaganden vad gäller rättegångsfel; med undantag av frågan om rättegångsort, som avgjordes till åklagarnas fördel genom den politiskt lyhörda domen 2006, vilken upphävde utslaget från 2005.

Vid avslutningen av hearingen, där försvaret och åklagarsidan fick 30 minuter var på sig att framföra sina argument och dessutom fick svara på frågor som domarna ställde, uttryckte *Stanley Birch* sin förmodan att utslaget nog skulle dröja några månader. Han sa också att domarna är medvetna om att det i det här fallet finns ”starka känslor på båda sidor”. Och tillade: ”Vi ska göra vårt bästa.”

Försvaret kommenterar efter hearingen andades försiktig optimism. Man noterade att domarna *Birch* och *Kravitch* ansatte åklagarsidans *Caroline Heck Miller* hårt. Vid ett tillfälle blev hon helt svarslös – det gällde bevisningen mot *Gerardo Hernández* i fråga om mordåtalet, där domarna ifrågasatte både om det handlade om mord och *Hernández*' delaktighet överhuvudtaget i händelseförloppet – och *Phyllis Kravitch* fann det ”bekymmersamt” att åklagarna gjorde sig skyliga till 28 fall av fastslagna fel i slutplädningen inför juryn. Det handlade om åklagarnas hets på temat ”de kom till USA för att förstöra vårt land”. *Heck Miller* upplevde uppenbarligen en sådan press att hon återföll i oförblommerad *McCarthyism*. Med en svepande gest mot en trave dokument framför sig uppmanade hon domarna att sätta sig in i bevismaterialet, som, enligt henne, avslöjade de fems ”hat mot USA”. Den internationellt kände chilenske juristen *Juan Guzmán*, bland annat åklagare mot förre diktatorn *Augusto Pinochet*, påpekade vid det efterföljande seminariet att *Heck Millers* formulering, vars implicita mening var att *Birch* och *Kravitch* måste drivas på för att göra sitt jobb, var synnerligen anmärkningsvärd. Han sa sig ha noterat de båda domarnas professionella reaktion: kylig tystnad.

Guzmán uttryckte också meningen att den enda rimliga konsekvensen med tanke på frånvaron av bevis och begångna rättegångsfel nu måste bli att De Fem snarast återges friheten.

Försvarets mest namnkunniga företrädare, *Leonard Weinglass*, sa sig tro att domarna ”kommer att fatta rätt beslut”. Och tillade: ”Jag är mycket hoppfull och optimistisk”.

Koordinatorn för kampanjen för frihet för De Fem, *Gloria La Riva*, underströk att arbetet för rättvisa för De Fem inte får mattas. Det är ju också så att även om den sittande panelen kommer med ett beslut om att beordra en ny rättegång eller underkänner åtalen gällande konspiration till spioneri och mord, så är det mer än troligt att justitiedepartementet och åklagarna kommer att reagera på samma sätt som de gjorde 2005. Då gick de emot en enig domarepanel. Denna gång finns det all anledning att förmoda att ett eventuellt positivt utslag kommer att vila på röstsiffrorna 2 mot 1.

Den starka internationella uppslutningen vid den nu genomförda hearingen var mycket positiv. Framöver måste rörelsen för rättvisa för De Fem bygga vidare på denna erfarenhet.

25/8.07

Thomas Widén